

Wykorzystanie wskaźników altmetrycznych w Repozytorium Otwartych Danych Badawczych Uczelni Krakowskich (międzyuczelnianej platformie deponowania danych)¹

The use of altmetric indicators in the Open Research Data Repository for Cracow-based Institutions of Higher Learning (an intercollegiate platform for data deposition)

Leszek Szafrąński

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Biblioteka Jagiellońska

 <https://orcid.org/0000-0003-2238-2989>

e-mail: l.szafranski@uj.edu.pl

Marta Urbaniec

AGH Akademia Górniczo-Hutnicza, Biblioteka Główna

 <https://orcid.org/0009-0005-4975-297X>

e-mail: murbaniec@agh.edu.pl

Abstract. Support in activities that are aimed at promoting the idea of open science constitutes nowadays one of the essential assignments and tasks facing the academic library. The supporting activities at universities include identifying and implementing relevant research data management services. A systemic support framework for this particular assignment is provided by the Open Research Data Repository for Cracow-based Institutions of Higher Learning (Polish: RODBUK), initiated in March 2023. The number of responsibilities

¹ Tekst ten pierwotnie, w formie prezentacji, został przedstawiony na Pierwszej Poznańskiej Konferencji Centrum Naukometrycznego Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu: Bibliometryczne Analizy Otwartej Nauki, zorganizowanej w Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu w dniach 18–19 kwietnia 2023 roku.

that are executed by the librarians engaged in the development of the RODBUK includes launching new tools that facilitate visibility and measure the use and citation numbers of the data deposited in the repository. The present study is the first project in the literature published in Poland that envisages an application test of broader studies (in a pilot run) that aim to verify the actual utilization of altmetric indicators in research data repositories.

This article aims at two related objectives: an analysis of available research data repositories in terms of the use of altmetric indicators, and the evaluation whether altmetric metrics are used in the repositories based on the Dataverse research data management system. The repositories indexed in the Ranking Web of Repositories and the repositories that use the Dataverse software were selected for the analysis. The review of the literature of the subject and the preparation of the article was based on the analysis and review literature method. A desk research analysis was used to collect available data. The application of the above research method made it possible for the author to analyse and compare the collected information.

The conclusions are the following: altmetric indicators are used in research repositories, albeit on a very limited scale (and in a limited scope). This may have been effected by the fact that the existing data repositories are only at their initial stage of development and the available tools are still not widely used. However, the very idea of summing up the occurrences of mentions on research data in a different number of services and social media, not only on portals that are oriented and geared towards specific research purposes, still presents an interesting alternative in the analysis of the interest and usage of research data.

Keywords: altmetrics, research data, research data repository, RODBUK, altmetric indicators, research data management.

Wprowadzenie

Biblioteki zawsze były ważnymi ośrodkami stanowiącymi wsparcie dla nauki. To miejsce, w którym naukowcy mogą – wspólnie z bibliotekarzami – rozstrzygać różne wątpliwości. Biblioteka akademicka jest ważnym elementem realizowanej przez uczelnię działalności naukowej i dydaktycznej. Wspieranie aktywności mających na celu promowanie idei otwartej nauki (ang. *open science*) stanowi obecnie jedno z istotnych zadań stojących przed bibliotekami. Należy do nich m.in. zarządzanie danymi badawczymi na uczelniach, które jest wymagane w kontekście aplikowania o środki finansowe na wykonywanie projektów badawczych do agencji fundingowych, takich jak Narodowe Centrum Nauki czy Komisja Europejska.

W ramach realizacji polityki otwartej nauki powstało Repozytorium Otwartych Danych Badawczych Uczelni Krakowskich (RODBUK). Jest ono pierwszym polskim repozytorium współtworzonym przez sześć różnych instytucji naukowych: Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Akademię Górniczo-Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie, Politechnikę Krakowską im. Tadeusza Kościuszki, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Uniwersytet Pedagogiczny

im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz Akademię Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie. Techniczną realizacją projektu zajmuje się Akademickie Centrum Komputerowe Cyfronet AGH. W ramach tego przedsięwzięcia powstała zbiorcza platforma, wykorzystująca usługę agregowania zbiorów danych wszystkich uczelni krakowskich – zbiory te można przeglądać w całej kolekcji albo w poszczególnych instytucjach. Dzięki takiemu rozwiązaniu możliwe jest m.in. zarządzanie różnego rodzaju zbiorami danych badawczych, zapisywanie metadanych w najwyższym standardzie, a także szybkie dotarcie do informacji o badaniach prowadzonych w krakowskich ośrodkach naukowych.

Projekt powstał w niespełna dwa lata. Praca polegała na wyborze i ustaleniu kolekcji dla poszczególnych instytucji, metadanych niezbędnych do identyfikacji zbioru danych zgodnych z wytycznymi OpenAIRE, a następnie testowaniu oprogramowania. W ramach zachowania bezpieczeństwa każdy nowy użytkownik w trakcie zakładania indywidualnego konta w RODBUK jest weryfikowany przez Centralny System Uwierzytelniania Danych właściwej uczelni. Procedurę realizuje się za pomocą protokołów OIDC (OpenID Connect) lub SAML2. Po założeniu konta i nadaniu odpowiednich uprawnień pracownicy, doktoranci i studenci afiliowani w instytucjach współtworzących projekt mogą samodzielnie deponować dane badawcze. Następnie stewardzi danych (ang. *data stewards*) na poszczególnych uczelniach – po weryfikacji poprawności wprowadzonych danych – publikują je i są one widoczne dla wszystkich użytkowników Internetu. W RODBUK zapewniona jest długotrwała archiwizacja zdeponowanych danych na serwerach Cyfronet AGH. Kopie zapasowe plików z danymi są automatycznie tworzone w czasie rzeczywistym w momencie ich wprowadzenia do RODBUK, a kopie metadanych raz na dobę. Wszystkie dokumenty są przechowywane i udostępniane bezterminowo, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa danych. Deponujący nie mogą usunąć danych badawczych zdeponowanych w RODBUK. W szczególnych przypadkach, np. naruszenia przepisów prawa autorskiego czy plagiatu, dane zostają przeniesione do archiwum zamkniętego.

Zadaniem RODBUK jest gromadzenie, opracowanie, archiwizacja i udostępnianie w otwartym dostępie wszelkiego typu danych badawczych tworzonych przez pracowników, doktorantów i studentów w trakcie działalności naukowej. Repozytorium umożliwia przechowywanie różnego rodzaju zbiorów danych badawczych ze wszystkich dyscyplin naukowych. Dzięki temu dane są indeksowane i cytowane, a co za tym idzie upowszechniane i promowane.

RODBUK funkcjonuje na platformie Dataverse, opartej na oprogramowaniu typu open source, które zostało opracowane przez Harvard University i jest dedykowane do budowania repozytoriów danych badawczych.

Każdy deponujący może skonsultować się ze stewardem danych, który pomaga w przygotowaniu metadanych, wyborze licencji czy plików z danymi.

RODBUK zapewnia najwyższy standard zapisu metadanych, które mają usystematyzowaną, stałą strukturę opisu o wyraźnie zdefiniowanych polach, dzięki czemu jest on zawsze zrozumiały zarówno dla ludzi, jak i dla programów komputerowych. Ponadto wszystkie zdeponowane w nim zbiory danych otrzymują stały identyfikator dokumentu elektronicznego (ang. PID – *Persistent Identifier*) – DOI (ang. *Digital Object Identifier*) oraz znormalizowane cytowanie. Każdy deponujący ma możliwość wyboru jednej z licencji Creative Commons lub Open Data Commons License, służących do zarządzania prawami autorskimi do udostępnianych zbiorów danych. W RODBUK w wypadku gromadzonych plików jest dopuszczalne określenie embarga na czas ustalany przez deponującego. Dzięki przyjaznemu interfejsowi użytkownik szybko dociera do poszukiwanej informacji.

W RODBUK stosuje się zasady FAIR (ang. *FAIR principles*), co oznacza, że dane są możliwe do znalezienia, dostępne dla wszystkich, interoperacyjne oraz wielokrotnego użytku.

Do zadań bibliotekarzy zaangażowanych w rozwój RODBUK należą m.in. wdrażanie rozwiązań pozwalających na usprawnienie funkcjonowania systemu, a także uruchamianie narzędzi poprawiających widoczność oraz mierzących wykorzystanie i cytowanie zdeponowanych danych badawczych. Jednym z narzędzi pomiarowych są wskaźniki altmetryczne, których zastosowanie w RODBUK może przynieść wiele korzyści i dodatkowych cennych informacji na temat wpływu badań naukowych i prac badawczych prowadzonych na uczelniach w Krakowie. Altmeteria odnosi się do pomiaru i analizy wpływu badań naukowych na podstawie metryk porównawczych, które pozwalają na zliczanie szerszego wykorzystania w tym przypadku danych badawczych niż standardowe wskaźniki mierzące cytowania w publikacjach naukowych².

Zastosowanie wskaźników altmetrycznych w RODBUK może pomóc w zrozumieniu i ocenie wpływu danych badawczych na szerszą społeczność. Tradycyjne metryki, takie jak liczba cytowań w publikacjach naukowych, nie zawsze oddają pełny obraz wpływu badań. Altmeteria może dostarczać dodatkowych źródeł danych, np. w przypadku RODBUK można zbierać i raportować różne wskaźniki dla danych badawczych, takie jak liczba pobrań, udostępnień, komentarzy czy wzmianek w social mediach. Te dodatkowe informacje mogą pomóc badaczom i instytucjom naukowym w zrozumieniu, jak ich badania naukowe wpływają na społeczeństwo, a także w określeniu kryteriów zainteresowania i współpracy.

² M. Kowalska, *Altmeteria jako przedmiot zainteresowania bibliologii i informatologii*, „Przegląd Biblioteczny” 2017, z. 3, s. 325–326.

Ponadto użycie wskaźników altmetrycznych może również wspomóc proces oceny badań naukowych w kontekście analizy ich wpływu i użyteczności społecznej. Altmetria dostarcza dane, które mogą być brane pod uwagę przy wykorzystywaniu badań naukowych i potwierdzaniu decyzji dotyczących finansowania i promocji projektów badawczych³. Niektórzy badacze sugerują, że dobrym rozwiązaniem mogłoby być dostosowanie *The Leiden Manifesto for research metrics* (10 zasad pomiaru wyników badań)⁴ do pomiaru jakości udostępnianych danych badawczych⁵.

Wprowadzenie altmetrii do RODBUK może również wspomóc analizy bibliometryczne i naukometryczne, a także promować otwartą naukę.

Przedstawione w artykule badanie jest pilotażem mającym na celu zweryfikowanie używania wskaźników altmetrycznych w repozytoriach danych badawczych. Jest to pierwszy w polskim piśmiennictwie projekt tego typu, który miał dwa zasadnicze cele. Pierwszym była analiza repozytoriów danych badawczych pod kątem wykorzystania w nich wskaźników altmetrycznych, drugim – ocena, czy w repozytoriach działających na systemie do zarządzania danymi badawczymi Dataverse uruchamiane są metryki altmetryczne.

Przegląd literatury

Obecnie komunikacja naukowa jest silnie związana z rozwojem i wpływem social mediów⁶. Istnieje wiele metryk mierzących to oddziaływanie. Wskaźniki altmetryczne są jednym z narzędzi śledzenia aktywności naukowej badaczy. Działają one na zasadzie gromadzenia śladów występowania wzmianek o różnego rodzaju przejawach działalności naukowej w sieci. Mierzą wpływ zarówno w typowych recenzowanych tekstach naukowych: artykułach, monografiach, jak i w informacjach zamieszczanych w blogach, mediach społecznościowych czy repozytoriach. Nie tylko polegają na automatycznym zliczaniu występowania wzmianek, ale też analizują tagi, nazwy użytkowników itp.⁷. Jest wiele postulatów środowisk naukowych, żeby altmetria była uzupełnieniem

³ M. Rychlik, *Epoka cyfrowa i jej nowe wskaźniki altmetryczne*, „Biuletyn EBIB” 2013, nr 8 (144), <https://ebibojs.pl/index.php/ebib/article/view/417> [dostęp: 23.06.2023].

⁴ D. Hicks et al., *Bibliometrics: The Leiden Manifesto for research metrics*, „Nature” 2015, 520, s. 429–431.

⁵ S. Konkiel, *Assessing the Impact and Quality of Research Data Using Altmetrics and Other Indicators*, „Scholarly Assessment Reports” 2020, 2 (1).

⁶ I. Rowlands et al., *Social media use in the research workflow*, „Learned Publishing” 2011, t. 24, nr 3, s. 183.

⁷ J. Priem et al., *Altmetrics: A manifesto*, 2010, <https://altmetrics.org/manifesto> [dostęp: 15.06.2023].

ewaluacji dorobku naukowego, szczególnie w naukach humanistycznych i społecznych⁸. Czy tak będzie, pokaże przyszłość. Na pewno są to alternatywne narzędzia, pozwalające na analizowanie zainteresowania danym przejawem działalności naukowej niezależnie od tego, w którym miejscu w sieci się pojawi.

Ze względu na to, że repozytoria stają się narzędziami promocji i zwiększania widoczności dorobku naukowego, wskaźniki altmetryczne mogą pomóc w mierzeniu zasięgu zarówno publikacji, jak i danych.

W przeglądzie literatury autorzy skupili się na publikacjach ściśle związanych z tematyką wykorzystania altmetrii w mierzeniu cytowania danych badawczych i zastosowania do tego celu dedykowanych repozytoriów.

W 2015 roku opublikowane zostały międzynarodowe badania ankietowe przeprowadzone na grupie 281 naukowców. Ustalono, że użytkownicy rzadko korzystają ze wskaźników altmetrycznych. Spowodowane jest to słabym dostępem do tego typu metryk. Niemniej ich potencjał rozwojowy i demonstracyjny uznano za bardzo duży i mogą one być wykorzystywane przez naukowców. Istnieją jednak obawy, że nie są miarodajnym sposobem oceny, ponieważ wzmianki i informacje na temat danych mogą być usuwane z sieci. Respondenci wskazywali też, że zbiory danych powinny być udostępniane w repozytoriach, w których znajdują się narzędzia do mierzenia zasięgu oddziaływania danych⁹.

W 2016 roku opublikowano badania, w których przeprowadzone zostały analizy cytowania danych w Data Citation Index (DCI) i mediach społecznościowych. Ustalono, że 86% danych nie jest cytowanych, a wyniki wskaźników altmetrycznych nie pokrywają się z liczbą cytowań. Przyczyną tego może być słaba indeksacja danych w DCI (więcej danych znajduje się w repozytoriach, niż jest zaindeksowanych w DCI). Jednak sami autorzy przywołanych analiz wskazują m.in. na ograniczenia związane z jakością indeksowania w DCI i rekomendują dalsze badania związane z cytowalnością danych¹⁰.

Ciekawe badania zostały opublikowane w roku 2022. Przeanalizowano 32 100 zestawów danych pod kątem umieszczania o nich informacji w mediach społecznościowych. W wyniku przeprowadzonych analiz ustalono, że 182 317 razy pojawiły się wzmianki o tych danych badawczych. Na Twitterze informacje o danych pojawiły się 152 025 razy, co świadczy o dużej popularności tego serwisu społecznościowego wśród naukowców. W badaniach

⁸ M. Kowalska, op. cit., s. 325; M. Jaskowska, *Wpływ wskaźników altmetrycznych na doskonalenie systemu oceny wartości prac naukowych w humanistyce*, w: *Nauka o informacji w okresie zmian. Informatologia i humanistyka cyfrowa*, red. B. Sosińska-Kalata, M. Przastek-Samokowa, Z. Wiorogórska, Warszawa 2016, s. 181.

⁹ J.E. Kratz, C. Strasser, *Researcher Perspectives on Publication and Peer Review of Data*, „PLoS ONE” 2015, 10 (2): e0117619, s. 16–17.

¹⁰ I. Peters et al., *Research data explored: an extended analysis of citations and altmetrics*, „Scientometrics” 2016, 107, s. 740–741.

zastosowano narzędzia dostępne na stronie Altmetric.com. Wyniki wskazują również, że danymi badawczymi zainteresowani są nie tylko naukowcy, a dyskusja na ich temat przenosi się do mediów społecznościowych¹¹.

Autorzy nie dotarli do badań dotyczących uruchamiania i wykorzystywania wskaźników altmetrycznych w systemach repozytoryjnych. Być może jeszcze nikt na świecie nie prowadził takich badań. Jest to jednak tylko przypuszczenie autorów.

Metody badawcze

Do analizy wybrane zostały repozytoria zarejestrowane w Ranking Web of Repositories oraz repozytoria wykorzystujące oprogramowanie Dataverse ze względu na to, że RODBUK działa na takim oprogramowaniu.

Na podstawie Ranking Web of Repositories (<https://repositories.webometrics.info/en/data>) do badania zostały wybrane 32 repozytoria. Kryterium była liczba udostępniania powyżej 10 zestawów danych badawczych. Na podstawie portalu The Dataverse Project (<https://dataverse.org/installations>) do drugiej części badania zakwalifikowano 98 repozytoriów danych badawczych. Ze względu na zainteresowanie autorów powyższym oprogramowaniem (RODBUK działa na oprogramowaniu Dataverse) w tym wypadku zbadane zostały wszystkie repozytoria wymienione na stronie portalu.

Do przeglądu literatury przedmiotu i przygotowania artykułu została wykorzystana metoda analizy i krytyki piśmiennictwa. Do gromadzenia danych użyto analizy dokumentów zastanych. Zastosowanie wymienionej metody badawczej pozwoliło przeanalizować i porównać ze sobą zebrane informacje.

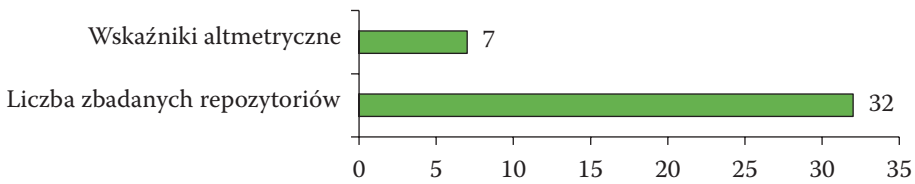
Badania zostały przeprowadzone w okresie od 3 do 17 kwietnia 2023 roku.

Analiza repozytoriów danych badawczych na świecie

W trakcie badań przeprowadzone zostały analizy repozytoriów danych badawczych występujących w Ranking Web of Repositories na miejscach od 1. do 32. Ustalono, że w 7 z 32 repozytoriów zaimplementowane są mechanizmy zliczające wskaźniki altmetryczne (rys. 1).

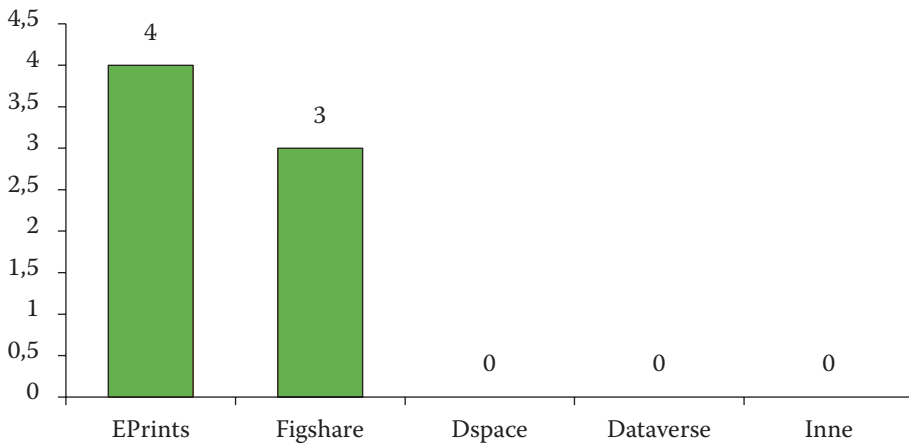
Spośród repozytoriów mających wskaźniki cztery używają oprogramowania EPrints, a trzy korzystają z systemu Figshare. W pozostałych repozytoriach działających na systemach DSpace, Dataverse lub oprogramowaniu własnym nie są włączone metryki (rys. 2).

¹¹ J. Hou et al., *How do scholars and non-scholars participate in dataset dissemination on Twitter*, „Journal of Informetrics” 2022, t. 16, z. 1.

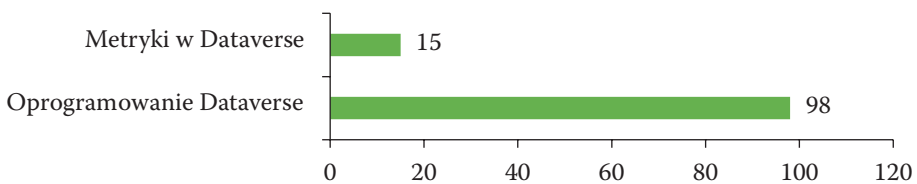
Rys. 1. Liczba repozytoriów danych badawczych z uruchomionymi wskaźnikami altmetrycznymi, zgłoszonych do Ranking Web of Repositories

Źródło: opracowanie własne.

Rys. 2. Systemy do zarządzania repozytoriami danych, w których uruchomiono wskaźniki altmetryczne

Źródło: opracowanie własne.

Rys. 3. Występowanie wskaźników altmetrycznych w repozytoriach danych badawczych działających na systemie Dataverse

Źródło: opracowanie własne.

W repozytoriach zarejestrowanych na portalu The Dataverse Project na 98 systemów 15 ma włączone metryki, z tym że wskaźniki w oprogramowaniu są bardzo ubogie i zliczają głównie liczbę pobrań plików i jedynie w niektórych repozytoriach liczbę cytowań (rys. 3). Nie ma możliwości podglądu, z jakiego źródła zostały przejęte dane.

Podsumowanie

Celem pilotażu była analiza repozytoriów danych badawczych pod kątem używania wskaźników altmetrycznych. W wyniku przeprowadzonych badań ustalono, że obecnie tego typu metryki są zaimplementowane w repozytoriach danych badawczych. Obecnie wykorzystywane są jednak w bardzo ograniczonym zakresie. Można przypuszczać, że jest to spowodowane małą popularnością tego typu narzędzi i tym, że repozytoria danych badawczych są na początkowym etapie rozwoju. Niemniej sama idea zliczania występowania wzmianek o danych badawczych w różnych serwisach i mediach społecznościowych, a nie tylko na portalach typowo naukowych jest ciekawą alternatywą w analizowaniu zainteresowania i wykorzystania danych badawczych.

W repozytoriach działających na oprogramowaniu Dataverse wskaźniki altmetryczne są uruchamiane w ograniczonym zakresie. Tam, gdzie funkcjonują, podaje się tylko statystyki pobrań plików i w niektórych przypadkach dodatkowo liczbę cytowań, co daje niewiele informacji o zasięgu badań poza statystykami ilościowymi.

Wobec powyższych analiz rozwój samych repozytoriów powinien zmierzać w kierunku szerszego wykorzystania różnego rodzaju narzędzi statystycznych i bibliometrycznych, tak by nie były one tylko magazynami danych, ale udostępniały mechanizmy przydatne dla naukowców i instytucji finansujących badania.

Ze względu na to, że w tekście został opisany pilotaż, trzeba wziąć pod uwagę fakt, że badania mają kilka ograniczeń i powinny być powtórzone na większej próbie, ze wskazaniem większej liczby zmiennych. Do projektu wybrano ograniczoną liczbę repozytoriów. Celem były wstępna analiza i ustalenie, czy w ogóle rozważany problem występuje.

Bibliografia

- Hicks D. et al., *Bibliometrics: The Leiden Manifesto for research metrics*, „Nature” 2015, 520, s. 429–431. DOI: <https://doi.org/10.1038/520429a>
- Hou J. et al., *How do scholars and non-scholars participate in dataset dissemination on Twitter*, „Journal of Informetrics” 2022, t. 16, z. 1. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.joi.2021.101223>
- Jaskowska M., *Wpływ wskaźników altmetrycznych na doskonalenie systemu oceny wartości prac naukowych w humanistyce*, w: *Nauka o informacji w okresie zmian. Informatomologia i humanistyka cyfrowa*, red. B. Sosińska-Kalata, M. Przastek-Samokowa, Z. Wiorogórska, Warszawa: Wydawnictwo SBP 2016, s. 179–193, <https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/handle/item/32320> [dostęp: 15.06.2023].

- Konkiel S., *Assessing the Impact and Quality of Research Data Using Altmetrics and Other Indicators*, „Scholarly Assessment Reports” 2020, 2 (1). DOI: <https://doi.org/10.29024/sar.13>
- Kowalska M., *Altmetria jako przedmiot zainteresowania bibliologii i informatologii*, „Przegląd Biblioteczny” 2017, z. 3, s. 324–341. DOI: <https://doi.org/10.36702/pb.457>
- Kratz J.E., Strasser C., *Researcher Perspectives on Publication and Peer Review of Data*, „PLoS ONE” 2015, 10 (2): e0117619. DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0117619>
- Peters I. et al., *Research data explored: an extended analysis of citations and altmetrics*, „Scientometrics” 2016, 107, s. 723–744. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11192-016-1887-4>
- Priem J. et al., *Altmetrics: A manifesto*, 2010, <https://altmetrics.org/manifesto> [dostęp: 15.06.2023].
- Rowlands I. et al., *Social media use in the research workflow*, „Learned Publishing” 2011, t. 24, nr 3, s. 183–195. DOI: <https://doi.org/10.1087/20110306>
- Rychlik M., *Epoka cyfrowa i jej nowe wskaźniki altmetryczne*, „Biuletyn EBIB” 2013, nr 8 (144), <https://ebibojs.pl/index.php/ebib/article/view/417> [dostęp: 23.06.2023].

Leszek Szafrąński, Marta Urbaniec

Wykorzystanie wskaźników altmetrycznych w Repozytorium Otwartych Danych Badawczych Uczelni Krakowskich (międzyuczelnianej platformie deponowania danych)

Streszczenie. Wspieranie działań mających na celu promowanie idei otwartej nauki to dzisiaj jedno z ważnych zadań stojących przed bibliotekami. Pośród wielu aktywności z tym związanych jest zarządzanie danymi badawczymi na uczelniach. Wsparciem systemowym w ramach tego zadania ma być Repozytorium Otwartych Danych Badawczych Uczelni Krakowskich (RODBUK), które zostało uruchomione w marcu 2023 roku. Wśród obowiązków, jakie realizują bibliotekarze rozwijający RODBUK, jest uruchamianie narzędzi poprawiających widoczność oraz mierzących wykorzystanie i cytowanie deponowanych danych badawczych. Prezentowane badanie jest pierwszym w polskim piśmiennictwie projektem zakładającym pilotaż szerszych badań mających na celu zweryfikowanie używania wskaźników altmetrycznych w repozytoriach danych badawczych.

Artykuł ma zasadniczo dwa cele: analizę repozytoriów danych badawczych pod kątem wykorzystania w nich wskaźników altmetrycznych oraz ocenę, czy w repozytoriach działających na systemie do zarządzania danymi badawczymi Dataverse są uruchamiane metryki altmetryczne. Do analizy wybrane zostały repozytoria zarejestrowane w Ranking Web of Repositories i repozytoria stosujące oprogramowanie Dataverse. Do przeglądu literatury przedmiotu i przygotowania artykułu użyto metody analizy i krytyki piśmiennictwa. W gromadzeniu danych została użyta analiza dokumentów zastanych. Zastosowanie wymienionej metody badawczej pozwoliło przeanalizować i porównać ze sobą zebrane informacje.

Wnioski, jakie nasuwają się po przeprowadzeniu badania, są następujące: wskaźniki altmetryczne są używane w repozytoriach danych badawczych, jednak w bardzo ograniczonym zakresie. Może być to spowodowane tym, że repozytoria danych są na etapie początkowego rozwoju i narzędzia te są obecnie mało popularne. Niemniej sama idea zliczania występowania wzmianek o danych badawczych w różnych serwisach i mediach społecznościowych, a nie tylko na portalach typowo naukowych, jest ciekawą alternatywą w analizowaniu zainteresowania danymi badawczymi i ich wykorzystania.

Słowa kluczowe: altmetria, dane badawcze, repozytorium danych badawczych, RODBUK, wskaźniki altmetryczne, zarządzanie danymi badawczymi.

Tekst wpłynął do Redakcji 26 czerwca 2023 roku.

